

# “Суспільства Мудрості” чи “Глобальне Перезавантаження”?

☒ “... За останні 60 років (“крапка” на історичній “лінійці” планети) живі істоти (люди) вперше у відомій історії планети створили засоби, які спроможні її знищити. Багато важливих процесів явно перейшли на ділянку стрімкого експоненційного зростання.

Чи встигне людство в умовах бурхливо зростаючого науково-технічного прогресу та глобальних й часткових протиріч перейти з рівня розвитку Суспільств знань (Knowledge Societies) на рівень Суспільств мудрості (Wisdom Societies) або ж наступить термоядерна чи інша планетарна катастрофа і викликане цим Глобальне Перезавантаження (Global Restart)? Адже є окремі люди, їх групи й організації, які можуть допускати таку можливість і мати доступ до засобів глобального руйнування. На відміну від часів [Герострата](#), рівень руйнувань може перевищити можливості людства щодо ліквідації їх наслідків.

Виникає питання: як в умовах безперервно наростаючого науково-технічного прогресу і збереження протиріч не допустити Глобальне планетарне перезавантаження (Global restart)?... Правильні дії у відповідь на це питання особливо актуальні у сфері національної безпеки і оборони...”

“В Україні потрібно скорочувати не Збройні Сили, а тих хто їх скорочує, тому що не може забезпечити фінансування”

Цитати з сайту [Business Intelligence+KMS](#),  
[сторінка Army Business Intelligence +](#),

15.12.2011 р.

# RAND Corporation – перша у світі “фабрика думок”



[RAND Corporation, Main Street, Santa Monica, CA, US](#)

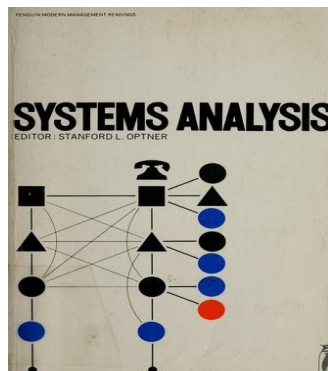
[RAND Corporation](#) ([Корпорація RAND](#)) – стратегічний дослідницький центр, створений у 1948 році в США (Каліфорнія), який вважається першою у світі “фабрикою думок” ([Think Tank](#)). Цілями організації проголошено: сприяння науковій, освітній і добродійній діяльності на користь суспільного благополуччя і національної безпеки США.

Для терміну “A think tank” також використовують позначення “policy institute” (інститут політики), “research institute” (науково-дослідний інститут), ін. На українській та російській мові для терміну “Think Tank” також використовують такі переклади як “аналітичний центр” “мозковий центр”, “мозковий трест». [Абревіатура](#) RAND є скороченням від “Research and Development” (“Дослідження і Розробка”), що є також аналогом терміну на українській мові – [НДДКР](#) (Науково-дослідні та дослідно-конструкторські розробки, роботи) або на російській

мові – НИОКР (Научно-исследовательские и опытно-конструкторские работы, разработки). На російській мові для RAND часто використовували позначення “РЭНД”. До важливих інтересів RAND Corporation відносять, насамперед такі: первинний аналіз для формування зовнішньополітичної концепції США, ядерна політика США, аналіз діяльності корпорацій, програма міжконтинентальних балістичних ракет, ініціативи з розробки космічних програм, сотні різних проектів у військовій області, ін. RAND виконує завдання розробки і виявлення нових методів аналізу стратегічних проблем і нових стратегічних концепцій.

Для досягнення своїх цілей RAND Corporation організовує міжнародні й національні конференції, симпозиуми і семінари, брифінги; випускає прес-релізи; бере участь в створенні радіо-і телепрограм; організовує брифінги і презентації для членів уряду, опозиційних політичних сил, політичних і промислових організацій, а також веде освітні і тренінгові програми.

### **Роль RAND Corporation у розробці системного аналізу**



Важливою заслугою RAND Corporation є розробка і широке застосування Systems Analysis (системного аналізу). Фахівці RAND Corporation виконали ряд основоположних досліджень і розробок по системному аналізу, орієнтованих на вирішення слабоструктурованих (змішаних) проблем Міністерства оборони США. У 1948 р. Міністерством ВВС була організована група оцінки систем зброї, а два роки по тому – відділ аналізу вартості озброєння. Започаткування в 1952 р. створення надзвукового бомбардувальника В-58 було першою розробкою,

поставленою як система. Все це вимагало випуску монографічної та навчальної літератури. Перша книга по системному аналізу, що не перекладена у нас, вийшла у 1956 р. Її видала RAND (автори А. Кан і С. Манн). Через рік з'явилася «Системна інженерія» Г. Гуда і Р. Макола» (видана у нас в 1962 р.), де викладена загальна методика проектування складних технічних систем. Методологія системного аналізу була детально розроблена і представлена ??у 1960 р. у книзі Ч. Хітча і Р. МакКін «Військова економіка в ядерне століття» (видана у нас в 1964 р.). У ній також наводиться додаток до методів кількісного порівняння альтернатив для вирішення проблем озброєння. У 1962 р. виходить один з найкращих підручників з системної інженерії (А. Холл – «Досвід методології для системної інженерії») який перекладено у нас в 1975 р. і який мав не довідковий або прикладний характер, а був теоретичною розробкою проблем системної інженерії. У 1965 р. з'явилася вельми ґрунтовна книга Е. Квейда «Аналіз складних систем для вирішення військових проблем» (переведена у нас в 1969 р.). У ній представлені основи нової наукової дисципліни – аналізу систем. Книга спрямована на обґрунтування методів оптимального вибору при вирішенні складних проблем в умовах високої невизначеності. Ця книга є переробленим викладом курсу лекцій з аналізу систем, прочитаних працівниками корпорації RAND для керівних фахівців Міністерства оборони та промисловості США. У 1965 р. вийшла книга С. Оптнера «Системний аналіз для вирішення ділових і промислових проблем» (переведена у нас в 1969 р.). Книга насичена великою кількістю нових ідей, дає повне і чітке уявлення про системний аналіз з характеристикою проблем ділового світу, сутності систем і методології вирішення проблем. Книга стала однією з перших виданих у нас робіт, які висвітлюють стан цієї області в США.

Дуже скоро з'ясувалося, що проблеми цивільні, проблеми фірм, маркетингу, аудиту та інші – не тільки допускають, але і вимагають обов'язкового застосування методології системного аналізу. Системний підхід досить швидко перетворився на важливий метод пізнання, на відміну від спеціальних прийомів,

характерних для розробки техніки XVI -XIX ст. Це склало другий етап історичного розвитку системного підходу у техніці.

### **Деякі інші досягнення RAND Corporation**

RAND Corporation проведена значна робота з вивчення проблем розповсюдження ядерної зброї, у ході якої здійснювався аналіз економічних, політичних і технічних аспектів створення ядерного потенціалу в різних країнах. Розроблено цілий ряд вельми складних і тонких математичних методів, зокрема: лінійне програмування, динамічне програмування, визначення черговості проблем, нелінійне програмування, метод Монте-Карло, теорія ігор, ін. Також RAND Corporation є розробником концепцій «гнучкого реагування», «контрсили» і тому подібних. Розробляються також нові підходи в області методів футурології і технічного прогнозування.

RAND Corporation перша серед американських установ почала розробляти науку “холодної війни” з використанням методів, які передбачають інтенсивне вивчення потенційного супротивника з деякої відстані. У одному з ранніх досліджень у даній області робилася спроба визначити керівні принципи або операційний код. Багато дослідників вважають головним переможцем у холодній війні RAND Corporation, а не політиків і спецслужби.

### **Висновки**

Вивчення досягнень і дослідницьких методів RAND Corporation дає нові цінні знання для підвищення ефективності підготовки у сфері системної інженерії.

#### Першоджерела:

1. “RAND Corporation Provides Objective Research Services and ...” 2 Mar. 2014 <<http://www.rand.org/>>
2. S. L. Optner. System Analysis for Business and Industrial Problem Solving.

3. RAND Corporation.  
<https://plus.google.com/u/0/+randcorporation/posts>.

4. Стэнфорд Л. Оптнер. Системный анализ для решения деловых и промышленных проблем. – Перевод на русский язык. М.: 1969.

Підготувала: Топольницька Лариса,  
302.topolnytskaya.l@gmail.com